

הת (קריות) 2027-10-24 - חן אלכס אהרפי נ' תחנת משטרה - עכו (מרחב גליל)

ה"ת (קריות) 2027-10-24 - חן אלכס אהרפי נ' תחנת משטרה - עכו שלום קריות
ה"ת (קריות) 2027-10-24
חן אלכס אהרפי
נ ג ד

תחנת משטרה - עכו (מרחב גליל)
בית משפט השלום בקריות
[05.12.2024]
כבוד השופט מוטי כהן
החלטה

לפני בקשה להשבת תפוס - משאית הובלות. המשאית נתפסה בידי המשטרה לאחר שהיתה מעורבת, כך על פי החשד, בתאונת דרכים קטלנית. טענות הצדדים

1. המבקש הינו בעליה של חברת הובלות, ובבעלותו רכב משא פתוח הנושא מספר רישוי 27-634-75 (להלן: "המשאית").

2. ביום 05.08.24, הייתה המשאית מעורבת בתאונת דרכים קטלנית בכרמיאל (להלן: "התאונה"), ומאז אותו מועד תפוסה המשאית ומוחזקת בידי המשיבה.

3. המבקש הגיש בקשה להשבת תפוס, לפיה נטען כי המשך התפיסה בידי המשיבה גורמת למבקש נזק כלכלי כבד, הן מחמת תנאי האחסון של המשאית וירידת ערכה, והן מחמת השבת המשאית כאמצעי לייצור הכנסה.

4. כן הוסיף המבקש כי עפ"י המידע שבידיו, המשיבה סיימה את הבדיקות והמשאית נמצאה תקינה, וממילא אינו טוען לליקוי מכני במשאית.

5. המשיבה התנגדה לבקשה, משום שלטענתה מדובר בראיה מרכזית בתיק, ראיה שלא ניתן לוותר עליה או לשחררה ללא סיום ההליך המשפטי בתיק.

6. עוד הוסיפה המשיבה, כי השבת המשאית בשלב הזה תגרום לקושי ראייתי, ככל ותידרש לבדוק שוב את המשאית.

7. ביום 06.11.24 התקיים דיון בבקשה, במסגרתו הודיע המבקש כי יבדוק את המשאית באמצעות מומחה מטעמו, ובזיקה לכך יודיע אם הוא מוותר על טענות בנוגע לתקינות המשאית.

8. בהודעה מיום 02.12.24, ולאחר שנבדקה המשאית, הודיע התובע כי לא יעמוד על טענה בקשר לתקינות המשאית כגורם לתאונה.

9. בתגובתה מיום 04.12.24, הודיעה המשיבה כי לאחר שיחה עם הפרקליטות, מתנגדת האחרונה להשבת המשאית למבקש ועומדת על השארתה כמוצג בתיק. לטענת המשיבה, השבת המשאית יכולה להוות בעיה מרכזית בעת הגשת כתב אישום או ככל שיקום צורך בהשלמת חקירה שעה שהראיה המרכזית לא תהיה עוד בידי היחידה החוקרת.

10. עוד סבורה המבקשת כי משך הזמן במהלכו תפוסה המשאית הינו סביר שעה שעסקינן בתיק שעניינו תאונה קטלנית.
דיון והכרעה
המסגרת הנורמטיבית
11. הסמכות לתפיסת רכב בידי המשטרה מעוגנת בסעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) (נוסח חדש), תשכ"ט - 1969 (להלן: "פקודת סדר הדין הפלילי"), לפיו:
"רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה".
12. מלשונה של הוראה זו עולה כי קיימות חמש חלופות העשויות, כל אחת, לשמש מקור סמכות לתפיסת חפץ, וזאת כאשר קיים יסוד סביר להניח אחד מאלה:
(א) באותו חפץ נעברה עבירה;
(ב) עומדים לעבור עבירה;
(ג) החפץ עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה;
(ד) החפץ ניתן כשכר בעד ביצוע עבירה;
או
(ה) ניתן כאמצעי לביצועה.
13. לצד זאת, לבית המשפט סמכות להורות על השבת התפוס בהתאם לסעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי.
14. ראו דברי בית המשפט העליון לעניין סמכויות התפיסה בבש"פ 342/06 חב' לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל (פורסם במאגר "נבו", 12.03.06, להלן: "ענין לרגו"):
- "כל אחת מן החלופות האמורות עשויה לשמש מקור נפרד לתפיסת חפץ, וכל אחת משקפת תכלית המיוחדת לה, אשר לשם השגתה נעשה שימוש בסמכות. איתורה של החלופה הרלבנטית, שלשם השגתה נתפס החפץ, חשובה לא רק לצורך בחינת השאלה האם המשטרה השתמשה כראוי בכוח הנתון בידיה, אלא גם לצורך התחקות אחר התנאים הראויים לצורך שחרור החפץ והחזרתו לבעליו בתקופת הביניים שבין מועד התפיסה לבין סיום הליכי החקירה או המשפט".
15. וכך בעמ' 8 לפסה"ד בעניין לרגו לעניין הזכות לקניין:

"בצד זכותו של אדם לחופש אישי עומדת גם זכותו לקנין, המקבלת ביטוי מיוחד במהלך הליך פלילי ביחס לחפצים של חשוד או נאשם (או צד שלישי) הנתפסים ומוחקקים בידי המשטרה בהקשר לחשד לביצוע עבירות. שיקולי האיזון הנדרשים לענין פגיעה בחירות האישית של נחקר או נאשם אינם בהכרח זהים לאלה החלים באשר לפגיעה בזכות הקנין, בשל עוצמתם השונה של זכויות יסוד אלה במידרג זכויות האדם. עם זאת, קווי הבחינה ומסגרת הניתוח החוקתי דומים אלה לאלה, בשל התכלית המשותפת העומדת ביסוד חובת האיזון: להגביל את מידת הפגיעה באדם - הן בגופו והן ברכושו, עד למינימום ההכרחי הנדרש להשגת האינטרס הציבורי. כך הוא לענין מעצר אדם, וכך הוא לענין תפיסת חפצים בטרם נשפט והורשע (בש"פ 537/95 גנימאת נ' מדינת ישראל, פד"י מט(3) 355, 405, 427-8; דנ"פ 2316/95 גנימאת נ' מדינת ישראל, פד"י מט(4) 589, 649).

16. ולענין חלופת התפיסה, ראו דברי כב' השופטת פרוקצ'יה בענין לרגו :
"קיומו של מקור סמכות לתפיסת החפץ מלכתחילה אינו מצדיק בהכרח את המשך החזקתו לאורך זמן, ויש לבחון האם מתקיימת עילה להמשך תפיסתו בחלוף זמן ואם כן, האם קיימת "חלופת תפיסה" נאותה, העשויה להגשים בעת ובעונה אחת להגשים את תכלית התפיסה בלא פגיעה בלתי מידתית בבעל הקנין. מקום בו ניתן למצוא נוסחת איזון נאותה כאמור, ראוי להחילה, תוך שחרור התפוס אגב קביעת תנאים מידתיים הולמים להגשמת תכלית משולבת של הגנה על האינטרס הציבורי ושמירה על זכויות הפרט."

17. עוד לענין חלופת התפיסה ראו רע"פ 1792/99 גאלי נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, מיום 10.06.99).
18. בבש"פ 608/21 חאלד ג'ראבה נ' מדינת ישראל (נבו, 10.02.21, להלן: "ענין גראבה") נקבע כי "לצד הפגיעה הממשית בעורר, קיימת חלופת תפיסה המניחה את הדעת ומטה את הכף לכיוונו של שחרור הרכב התפוס. בעניינו של מוחמד, חלופה זו כוללת את דו"ח הבוחן ש"מקפיא" את תמונת מצבו של הרכב כפי שהיה בעת התאונה, בשים לב להתחייבותו של בא-כוח העורר שהוא גם בא-כוחו של מוחמד בהליך הפלילי, שלא לטעון נגד ממצאי הדו"ח בכל הנוגע לתקינות הרכב".

מן הכלל אל הפרט
19. לאחר שעיינתי בבקשות ובתגובות, ושמעתי את טיעוני הצדדים, ושקלתי את מכלול השיקולים הצריכים לענין, נחה דעתי כי דין הבקשה להתקבל בתנאים.

20. אין חולק כי למשיבה הסמכות לתפוס את המשאית במקרה דנן, ואולם אין בכך כדי להכשיר המשך ההחזקה במשאית כאמצעי ראייתי למשפט, ככל שיוגש כתב אישום כנגד המבקש.

21. נכון הוא כי בסעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי נקבע כי בחלוף שישה חודשים ממועד תפיסת החפץ, ובמידה ולא הוגש המשפט ביחס לחפץ או לא ניתן צו לפי סעיף 34, אזי תחזיר המשיבה החפץ לבעליו, ואולם בית המשפט רשאי להאריך המועד לבקשת שוטר מוסמך.

22. קביעת מסגרת הזמן הנ"ל אינה הרשאה להחזקת החפץ לתקופה הנקובה בסעיף 35 הנ"ל, ואינה מייתרת הדיון בתכלית התפיסה למול חלופותיה גם בטרם חלפו ששת החודשים מיום התפיסה.

23. בענייננו חלפו ארבעה חודשים מיום תפיסת המשאית ולמעשה בוצעו, יש להניח, כלל הבחינות המקצועיות הנדרשות וכלל הבדיקות הפורנזיות הדרושות לצורך החקירה. ספק אם יש עוד צורך בהחזקת המשאית כל עוד הסתיימה תכלית התפיסה ומשלא נשמעה טענה כי קיימת בעתיד כוונה לבקש את חילוטה. ברי איפוא, כי בהעדר ביסוס לאפשרות סבירה לבדיקה נוספת, כמו גם השלמת חקירה הרלוונטית למשאית, לא ניתן ללמוד על צורך חקירתי או ראייתי במקרה דנן.
24. בעקבות הדיון מיום 06.11.24, עשה המבקש שימוש בזכות שניתנה לו במסגרת הדיון, והלה בדק את המשאית בידי מומחה מטעמו. בזיקה לכך, הודיע, כאמור, כי לא יעמוד על טענה בקשר לתקינות המשאית כגורם לתאונה.
25. דומני, כי פתרון זה, בדמות בדיקה וקבלת חוות דעת בצירוף עם הודעת המבקש כי לא יעמוד על טענה בקשר לתקינות המשאית, משרת את תכלית התפיסה תוך הגנה על האינטרס הציבורי שבגילוי האמת אגב פגיעה שאינה עולה על הנדרש הן בזכותו של המבקש להליך הוגן, כמו גם מזעור הפגיעה בזכות הקניין שלו.
26. הנה כי כן, הפתרון המוצע מאזן ראוי בין היסודות המתנגשים, ואם לא די בכך יש להפנות זרקור גם על הפגיעה הנוספת שבתפיסת המשאית, היא הפגיעה בחופש העיסוק של המבקש, שעה שהאחרון לא יוכל לספק שירות לקהל לקוחותיו בתחום עיסוקו, באופן שעלול לגדוע את מטה לחמו.
27. ודוק, נקודת האיזון משתנה שעה שעל הכף מצויה משאית שמהווה 50% מכלל צי המשאיות בחברה שבבעלות המבקש, והינה כלי רכב ייעודי, להבדיל מרכב פרטי. בעוד שלרכב פרטי ניתן למצוא תחליף סביר בדמות תחבורה ציבורית, הרי שתפיסת משאית שייעודה הובלת סחורות, עלולה לגרום לפגיעה קשה יותר בזכות הקניין ובחופש העיסוק של המבקש, ועם פגיעה זו לא ניתן להשלים בנסיבות שלעיל.
28. בל נשכח עוד שמשאית מעצם טיבה וטבעה נדרשת לאחזקה תכופה וצמודה יותר מאשר רכב פרטי, והותרתה באחסנה ללא טיפול עלולה לפגוע פגיעה של ממש בערכה ובאפשרות הפעלתה בעתיד לכשתשוחזר. סוף דבר
29. אני מורה על השבת משאית מספר רישוי 27-634-75 למבקש עד ליום 19.12.24, כפוף למילוי התנאים הבאים :
- 29.1. איסור עשיית כל דיספוזיציה במשאית כאשר תירשם הערה מתאימה במשרד הרישוי כתנאי לשחרור המשאית.
- 29.2. המבקש יחתום על התחייבות שלא לבצע כל דיספוזיציה במשאית אלא לשם חילוטה על ידי המדינה, ויתחייב להעבירה לידי המשיבה מיד עם קבלת החלטה בדבר חילוטה.
- ניתנה היום, ד' כסלו תשפ"ה, 05 דצמבר 2024, בהעדר הצדדים.